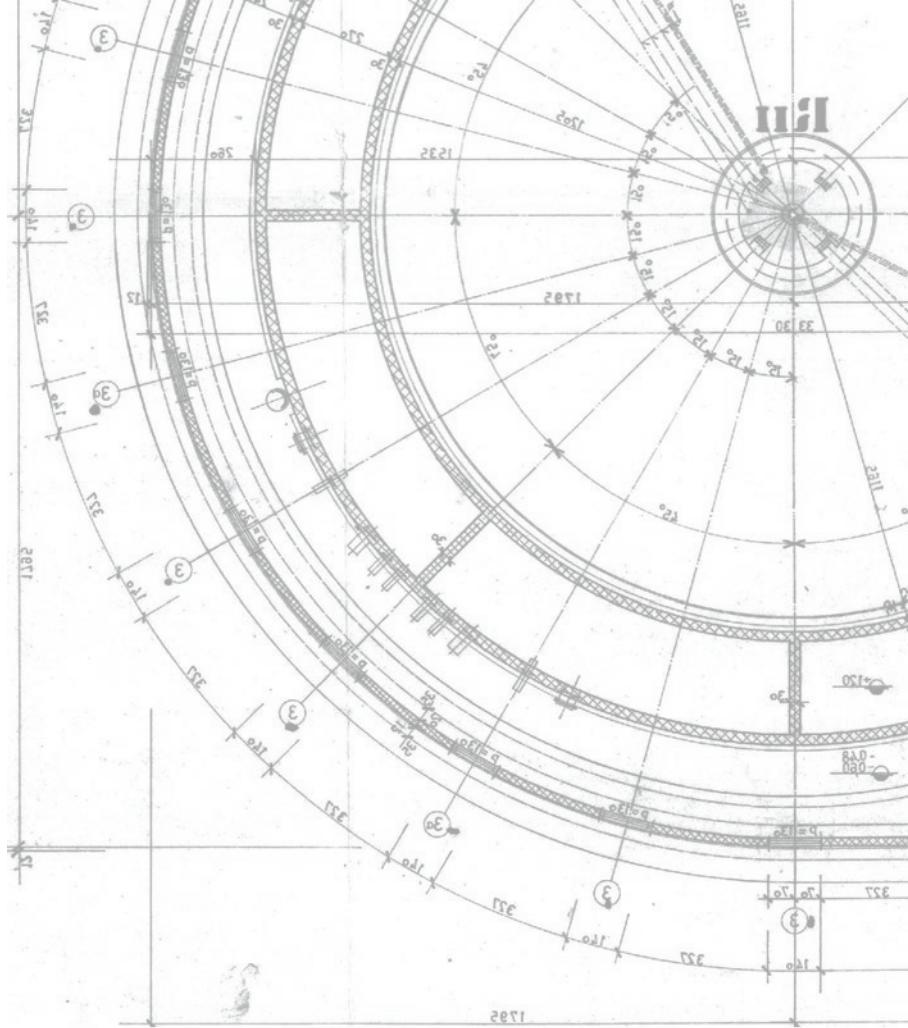

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ/2012.

Javno Preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ/2012.

Javno Preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo

JAVNO PREDUZEĆE ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE D.D.- SARAJEVO

IMPRESUM/KONTAKTI

JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo
71000 Sarajevo, Vilsonovo šetalište 15
Bosna i Hercegovina
Tel: 387 33 75 10 00
Fax: 387 33 75 10 08

Generalni direktor
Tel: 387 33 75 10 02
Fax: 387 33 75 10 08

Izvršni direktor za ekonomski poslove
Tel: 387 33 75 18 00
Fax: 387 33 75 18 08

Izvršni direktor za proizvodnju
Tel: 387 33 75 17 00
Fax: 387 33 75 17 07

Izvršni direktor za pravne i kadrovske poslove
Tel: 387 33 75 19 08
Fax: 387 33 75 19 07

Izvršni direktor za distribuciju
Tel: 387 33 75 14 00
Fax: 387 33 75 14 04

Izvršni direktor za kapitalne investicije
Tel: 387 33 75 17 46
Fax: 387 33 75 17 48

Izvršni direktor za snabdijevanje i trgovinu
Tel: 387 33 75 10 26
Fax: 387 33 75 10 54

Sekretar Društva
Tel: 387 33 75 19 00
Fax: 387 33 75 19 05

ADRESA
Vilsonovo šetalište 15
71000 Sarajevo, BiH

DIZAJN
Merima Smajlović

IZDAVAČ
JP Elektroprivreda BiH d.d.-Sarajevo

ŠTAMPA
Stamparija GARMOND

PREVOD/LEKTORISANJE
EC Barbados

TIRAŽ
350 kom.

GODINA IZDANJA
2013.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ/2012.

SADRŽAJ

■ ■ ■ UVODNA RIJEČ GENERALNOG DIREKTORA	02
■ ■ ■ MISIJA, VIZIJA, CILJEVI	05
■ ■ ■ STATUTARNI ELEMENTI O DRUŠTVU	07
■ ■ ■ OSNOVNI POKAZATELJI RADA	10
■ ■ ■ REALIZACIJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA	12
■ ■ ■ REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA	15
■ ■ ■ FINANSIJSKI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	19
■ ■ ■ REALIZACIJA PLANA ULAGANJA	20
■ ■ ■ REALIZACIJA PLANA LJUDSKIH RESURSA	30
■ ■ ■ ZAŠTITA OKOLINE/OKOLIŠA	32
■ ■ ■ REZIME	38
■ ■ ■ IZVJEŠAJ NEZAVISNOG REVIZORA DIONIČARIMA ■ ■ ■ JP ELEKTRIVPRIVREDA BiH d.d.- SARAJEVO	40

UVODNA RIJEČ

Generalni direktor
dr. Elvedin Grabovica

A blue ink handwritten signature of the name "Elvedin Grabovica".

UREDNO SNABDIJEVANJE, DOBIT, RAZVOJ !

Ostvareni prihod od 926,3 miliona KM, dobit u iznosu 7,1 milion KM, uredno snabdijevanje kupaca, uspješna rekonstrukcija blokova 6 u termoelektranama „Kakanj“ i „Tuzla“, intenzivne pripreme za početak gradnje novih proizvodnih kapaciteta, ulaganja u rudnike u sastavu Koncerna EPBiH, izmirivanje ugovornih i obaveza prema državi, u uvjetima recesije, stagnacije privrednih aktivnosti, nepovoljnih hidroloških okolnosti, vanrednih prilika uzrokovanih nevremenom, smanjene potražnje i potrošnje električne energije u BiH i regionu, što su bile karakteristike poslovanja u 2012. godini, potvrda su opredijeljenosti, istrajnosti i odgovornosti Uprave Društva u ispunjenju jasnih ciljeva i strategije JP Elektroprivreda BiH.

Ostvarena dobit u iznosu 7,1 milion KM JP Elektroprivreda BiH *izdvaja kao jedinu kompaniju u elektroenergetskom sektoru u BiH i bližem okruženju s pozitivnim finansijskim ishodom u 2012. godini.*

U protekloj godini JP Elektroprivreda BiH se izdvaja i kao jedina kompanija u BiH i regionu koja u prevazilaženju posljedica loše hidrološke situacije i izuzetno nepovoljnih vremenskih prilika uzrokovanih snježnim padavinama početkom godine, *nije aktivirala mjere reduciranja u isporuci električne energije svojim kupcima, niti je iskazana nužnost da se zadovoljenje energetskih potreba osigurava izvan vlastitih kapaciteta (izvora), na što su druge domaće i elektroprivredne*

UVODNA RIJEČ

kompanije u okruženju bile primorane. Kontinuiranim praćenjem i analizom vremenskih prilika i adekvatnim planiranjem izbjegnuti su značajniji poremećaji u proizvodnji i distribuciji električne energije krajnjim potrošačima.

Politikom dugoročnog, održivog razvoja, odgovornog ulaganja, konkurentnosti, ekonomskog rasta i mjera štednje s ciljem racionalizacije troškova poslovanja i u 2012. godini zadržana je pozicija lidera u proizvodnji električne energije u državi i regionu.

S ciljem obezbeđenja dugoročne stabilnosti u snabdijevanju naših kupaca, realizacije strateških ciljeva i jačanja konkurenčne sposobnosti na otvorenom tržištu i u 2012. godini nastavili smo djelovanje u dva pravca:

- održavanje pogonske spremnosti postojećih kapaciteta i
- pripreme za početak izgradnje novih proizvodnih objekata.

Po okončanju rekonstrukcije i puštanja u rad Bloka 6 u Termoelektrani "Kakanj", u 2012. godini u planiranom roku uspješno je realiziran novi zadatak – rekonstrukcija Bloka 6 u Termoelektrani „Tuzla“.

Provedbom projekata revitalizacije finansiranih vlastitim sredstvima u iznosu cca 220 miliona KM, blokovima je, između ostalog, omogućen pouzdani rad u narednih 15 godina i postignuti su značajni efekti u zaštiti okoliša, ali i potvrđena naša sposobnost da suočavanje sa izazovom zahtjevnih projekata s uspjehom privedemo kraju.

Uporedo sa rekonstrukcijom blokova trajale su intenzivne pripreme za početak gradnje kapitalnih objekata - Bloka 7 u TE „Tuzla“, vrijednog 1,6 milijardi KM, i Bloka 8 u TE „Kakanj“, za čiju izgradnju je potrebno 1,2 milijarde KM. Pretkvalifikacioni javni poziv za projektno partnerstvo u izgradnji Bloka 7 rezultirao je izborom 11 kvalificiranih svjetskih kompanija i time je završena Prva faza izbora projektnog partnera. Model projektno partnerstvo za koji smo se opredijelili u slučaju izgradnje Bloka 7 – 450 MW u TE „Tuzla“ po principu dijeljenja koristi i rizika u izgradnji i pogonu objekta, definiran je Odlukom Vlade FBiH. Partnerstvo Elektroprivrede BiH s izabranim partnerom, koje se ograničava na određeni vremenski period, bit će zasnovano isključivo na obavezujućim principima koje je definirala Vlada FBiH, a koji između ostalog podrazumijevaju da JP EPBiH ne može imati manjinski udio u vlasničkoj strukturi tokom cijelog trajanja Ugovora o partnerstvu. Za Blok 8 TE „Kakanj“, u 2012. godini pripremljen je Pretkvalifikacioni dokument za izbor projektnog partnera za zajedničko ulaganje.

Aktivnosti u vezi sa pripremom izgradnje HE „Vranduk“ i VE „Podveležje“ rezultirale su dobivanjem urbanističkih saglasnosti. Za HE „Janjići“ izvršena je procjenjivačka misija KfW banke i u toku je priprema aplikacije banke za odobrenje kreditiranja projekta. Nastavljene su aktivnosti za dobijanje potrebnih dozvola i saglasnosti za male hidroelektrane na Neretvici, hidroelektrane „Una Kostela – Aneks“, „Kovanići“, „Čapljе“, „Kruševo“ i druge.

UVODNA RIJEČ

Ispunjavajući obaveze koje za JP Elektroprivreda BiH podrazumijeva status Vladajućeg društva u Koncernu EPBiH, pokretanjem novih investicionih odluka intenzivirali smo ulaganja u rudnike u sastavu Koncerna. Naš cilj je modernizirati rudnike, humanizirati rad, omogućiti uvjete za povećanje produktivnosti, uspješnije poslovati, sanirati gubitke, poboljšati životni standard rudara.

Uz održavanje postojećih kapaciteta, stvaranje nužnih uvjeta za početak gradnje novih, investiranje u rudnike, uspješno je završen i projekat uvezivanja cijelog Društva u jedinstveni informacioni sistem (FMIS) i nastavljeno je sa ispunjavanjem obaveza koje proizilaze iz Ugovora o energetskoj zajednici jugoistočne Evrope.

Naš rad u 2012. godini i postignuti rezultati pokazatelj su spremnosti, snage i odgovornosti menadžmenta i uposlenika u izvršavanju zadataka s ciljem očuvanja stabilnosti u proizvodnji i distribuciji, osiguranja višeg stepena sigurnosti snabdijevanja, dugoročne održivosti elektroenergetskog sektora i njegovog razvoja, pozicioniranja na regionalnom tržištu i aktivnog i efektivnog učešća kompanije u pokretanju i realizaciji privrednih aktivnosti u državi.

Gradimo budućnost – JP Elektroprivreda BiH!

MISIJA-VIZIJA-CILJEVI

MISIJA-VIZIJA-CILJEVI

MISIJA

Naša misija je proizvodnja i isporuka električne energije, toplotne energije i uglja po definiranim standardima kvaliteta, te pružanje usluga koje će u potpunosti zadovoljiti zahtjeve kupaca.

Naša namjera je prestrukturiranje kompanije prema evropskoj regulativi i primjena najboljih korporativnih praksi, konstantno profesionalno usavršavanje zaposlenika uz razvoj vještina timskog rada i optimizacija procesa.

Efikasan odgovor na zahtjeve kupaca i transparentnost u poslovanju, kao i edukacija kupaca, o efikasnom korištenju energije te razvoj imidža koji će ojačati tržišnu poziciju i povjerenje kupaca naši su ciljevi.

MISIJA-VIZIJA-CILJEVI

VIZIJA

JP Elektroprivreda BiH bit će subjekt koji konstantno razvija nove metode za poboljšanje performansi poslovanja kako bi dostigao poziciju lidera na tržištu električne energije u regiji i kako bi zadovoljio trenutnu i buduću potražnju električne i toplotne energije kupaca po definiranim standardima kvaliteta.

JP Elektroprivreda BiH ulagat će u modernizaciju i razvoj i realizirati kapitalne investicije, pri čemu će posebnu pažnju posvetiti investiranju u proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, povećanju fleksibilnosti energetskog portfolija i energetske efikasnosti.

Prilikom obavljanja svojih djelatnosti JP Elektroprivreda BiH će poslovati u skladu sa standardima Evropske unije o zaštiti okoline i razvijati visoku svijest o očuvanju okoliša.

CILJEVI

Strateški ciljevi JP Elektroprivreda BiH su:

- Izgradnja novih zamjenskih termokapaciteta i novih proizvodnih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije, te distributivnih kapaciteta,
- Prestrukturiranje kompanije,
- Prestrukturiranje i modernizacija rudnika.

U pogledu investiranja u proizvodni segment, ciljevi kompanije su dugoročno povećanje proizvodnje i prodaje električne energije na bosanskohercegovačkom i regionalnom tržištu. Ovaj cilj će biti realiziran povećanjem proizvodnih kapaciteta, modernizacijom postojećih kapaciteta i intenzivnom izgradnjom novih proizvodnih objekata.

Izgradnja novih proizvodnih kapaciteta omogućiće povećanje prodaje i plasmana električne energije na domaćem i regionalnom tržištu, ali i zatvaranje starih i neefikasnih jedinica u termoelektranama.

STATUTARNI ELEMENTI O DRUŠTVU

Javno preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d.-Sarajevo (JP EPBiH) je elektroprivredno društvo, koje vrši sljedeće djelatnosti: proizvodnju električne energije, distribuciju električne energije, snabdijevanje i trgovinu električnom energijom, kao i druge djelatnosti utvrđene Statutom.

Društvo je organizirano na funkcionalnom, procesno-radnom i teritorijalnom principu i u svom sastavu ima osam podružnica:

- Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica
- Termoelektrana „Kakanj“, Kakanj
- Termoelektrana „Tuzla“, Tuzla
- Podružnica „Elektrodistribucija“ Bihać
- Podružnica „Elektrodistribucija“ Mostar
- Podružnica „Elektrodistribucija“ Sarajevo
- Podružnica „Elektrodistribucija“ Tuzla
- Podružnica „Elektrodistribucija“ Zenica

Društvo zastupaju i predstavljaju generalni direktor, izvršni direktori i direktori podružnica, u skladu sa Statutom i posebnim aktom Uprave Društva.

Organi Društva

- Skupština
- Nadzorni odbor
- Uprava
- Odbor za reviziju

Skupština

Nadležnosti Skupštine Društva, koju čine dioničari, propisane su zakonom i Statutom Društva. Skupština se saziva kada je to određeno zakonom, drugim propisima i Statutom i kada se ocjeni da je to u najboljem interesu Društva i dioničara, a najmanje jednom godišnje.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor Društva čini sedam (7) članova, koje Skupština Društva imenuje i razrješava u skladu sa Zakonom o privrednim društvima FBiH i Statutom Društva. Nadzorni odbor jednog od svojih članova bira za predsjednika.

STATUTARNI ELEMENTI O DRUŠTVU

Nadzorni odbor nadzire poslovanje Društva, nadzire rad Uprave Društva i ima druge nadležnosti propisane zakonom i Statutom Društva. Sjednice Nadzornog odbora se u pravilu održavaju jednom mjesечно.

Članovi Nadzornog odbora

- mr.sci. Enver Agić, predsjednik
- mr.sci. Jakub Dinarević, član
- dr.sci. Bahrudin Šarić, član
- mr.sci. Sanel Buljubašić, član
- Selvedin Subašić, član
- Davorin Korać, član
- Fejsal Hrustanović, član

Uprava Društva

Upravljanje Društvom, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima i Statutom, vrši Uprava Društva koju čine:

- generalni direktor,
- izvršni direktor za proizvodnju,
- izvršni direktor za distribuciju,
- izvršni direktor za snabdijevanje i trgovinu,
- izvršni direktor za ekonomске poslove,
- izvršni direktor za pravne i kadrovske poslove,
- izvršni direktor za kapitalne investicije.

Uprava Društva organizira rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja. Radom Uprave rukovodi generalni direktor.

Članovi Uprave

- dr. Elvedin Grabovica, generalni direktor
- Senad Sarajlić, izvršni direktor za proizvodnju
- Admir Andelija, izvršni direktor za distribuciju
- mr.sci. Mirsad Šabanović, izvršni direktor za snabdijevanje i trgovinu
- Edin Mujagić, izvršni direktor za ekonomске poslove
- Mensura Zuka, izvršna direktorka za pravne i kadrovske poslove
- mr.sci. Amil Kamenica, izvršni direktor za kapitalne investicije

STATUTARNE ELEMENTI O DRUŠTVU

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju ima tri člana koje bira Skupština Društva u skladu sa zakonom i Statutom. Odbor za reviziju jednog od svojih članova bira za predsjednika Odbora za reviziju. Obaveze i odgovornosti Odbora za reviziju propisane su zakonom i Statutom Društva.

Članovi Odbora za reviziju

- Sadija Sinanović, predsjednica
- dr. Mirsad Kikanović, član
- Suljo Kasapović, član

Sekretar Društva

- Goran Milošević

Sekretara Društva imenuje i razrješava Nadzorni odbor na prijedlog generalnog direktora. Ovlaštenja i odgovornosti sekretara Društva propisane su zakonom i Statutom Društva.

OSNOVNI POKAZATELI RADA

U 2012. godini JP Elektroprivreda BiH (JP EPBiH) je proizvela 6.509 GWh električne energije. Od prodaje električne energije i drugih djelatnosti ostvaren je ukupan prihod od 926,3 miliona KM i dobit od 7,1 milion KM.

JP EPBiH najveća je elektroprivredna kompanija u Bosni i Hercegovini po vrijednosti kapitala, instaliranim kapacitetima, ukupnoj proizvodnji i prodaji električne energije, te po broju kupaca.

10 Po vlasničkoj strukturi je dioničarsko društvo u kojem je 90 posto kapitala u vlasništvu Federacije BiH (FBiH), a 10 posto u privatnom vlasništvu.

Raspolaže instaliranim proizvodnim kapacitetima od 1.682 MW, a opslužuje više od 715 hiljada kupaca u sedam kantona na području Federacije BiH. Upravlja distributivnom mrežom napona 35 kV, 10/20 kV i 0,4 kV ukupne dužine 33.638 km, sa 7.400 transformatorskih jedinica naponskih nivoa 35/x kV i 10 (20)/0,4 ukupne instalirane snage 2.790 MVA

OSNOVNI POKAZATELJI RADA

Ključni pokazatelj o Društvu				
		2012.	2011.	2012/2011.
Sredstva	mlrd. KM	3,417	3,387	0,9%
Ukupni kapital	mlrd. KM	2,898	2,889	0,3%
Dionički kapital	mlrd. KM	2,237	2,237	-
Obaveze	mlrd. KM	0,519	0,498	4,2%
Ukupan prihod	mil. KM	926,3	958,5	- 3,4%
Prihod od prodaje el.energije	mil. KM	850,1	876,7	- 3%
Ostali prihodi	mil. KM	76,2	81,8	- 6,8%
Ukupni rashodi i troškovi	mil. KM	919,2	957,0	- 3,9%
Dobit	mil. KM	7,1	1,5	373%
Operativni prihod	mil. KM	888,0	913,5	- 2,8%
Operativni rashod	mil. KM	739,8	776,7	- 4,8%
EBITDA	mil. KM	148,3	136,8	+ 8,3%
Proizvodnja				
Proizvodnja	GWh	6.509	7.295	- 10,8%
Neto distribucija	GWh	3.934	3.878	1,4%
Direktni kupci	GWh	446	417	7,0%
Netarifna prodaja	GWh	1.951	2.749	- 29,0%
Ukupna prodaja	GWh	6.331	7.044	- 10,1%
Broj kupaca		715.411	707.301	1,1%
Broj zaposlenih (po svim kategorijama)		4.943	4.940	-
Broj zaposlenih (bez zamjene i pripravnika)		4.881	4.879	-

REALIZACIJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA

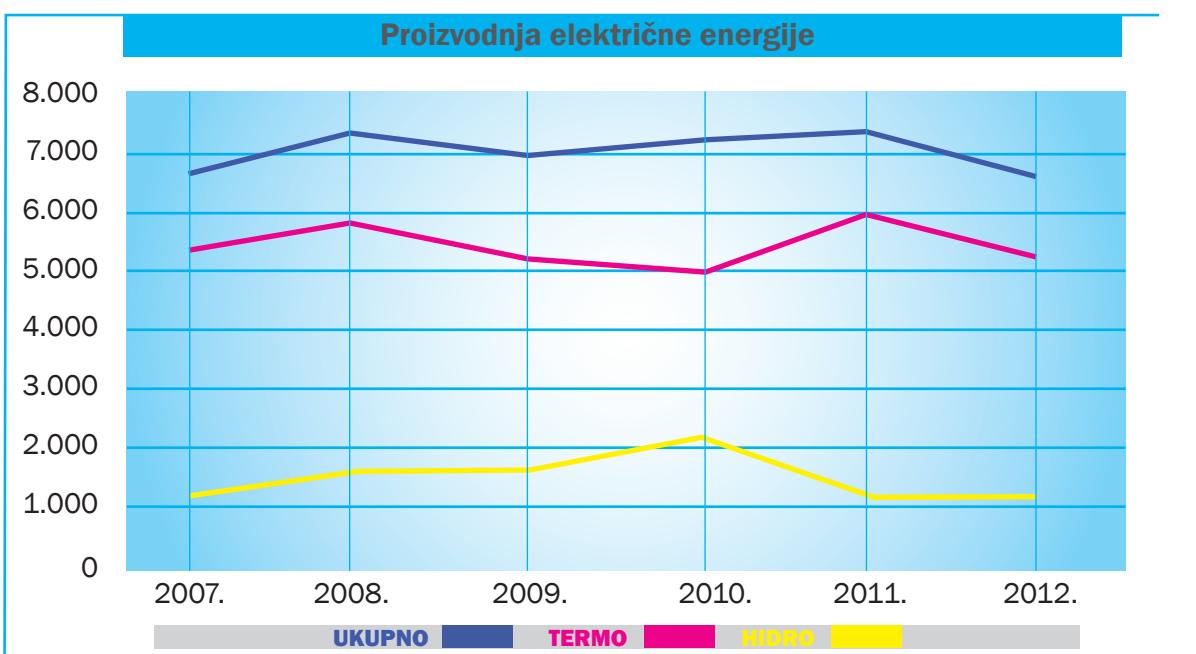
Iako su 2012. godinu karakterizirale nepovoljne hidrološke prilike, te prisustvo ekstremnih snježnih padavina tokom februara koje su značajno otežale rad kompletног elektroenergetskog sistema BiH i regionala, u 2012. godini su u potpunosti zadovoljene potrebe za električnom energijom tarifnih potrošača koje snabdijeva JP Elektroprivreda BiH (JP EPBiH) i realizirani svi godišnji ugovori o prodaji električne energije.

U 2012. godini ostvarena je ukupna proizvodnja električne energije u količini 6.509,0 GWh.

Rad elektroenergetskog sistema JP EPBiH u toku 2012. godine karakteriziraju:

- izuzetno nepovoljne hidrološke prilike, s obzirom na to da su ostvareni dotoci bili za 19,2% manji od plana;
- veća ukupna nabavka uglja od bilansom planiranih količina za 10,9%, a za 0,7% veća od nabavke u 2011. godini;
- manja ukupna proizvodnja električne energije za 2,6% od planirane;
- ukupna potrošnja električne energije manja od planirane za 2,9%, ali za 1,7% veća od ostvarene potrošnje u 2011. godini;
- netarifna prodaja električne energije manja je za 3,5% od bilansom planirane.

12

REALIZACIJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA

Proizvodnja (GWh)						
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
UKUPNO	6.544	7.295	6.927	7.181	7.295	6.509
TERMO	5.365	5.750	5.234	5.013	6.138	5.368
HIDRO	1.179	1.545	1.693	2.168	1.157	1.141

Hidroelektrane (Jablanica, Grabovica, Salakovac i distributivne hidroelektrane) proizvele su 1.141,1 GWh, što je za 20,4% manje od plana koji podrazumijeva vjerovatnoću pojave dotoka od 70%, a za 3,8% manje u odnosu na plan koji bi odgovarao sušnim hidrološkim prilikama, odnosno vjerovatnoću pojave dotoka od 90%.

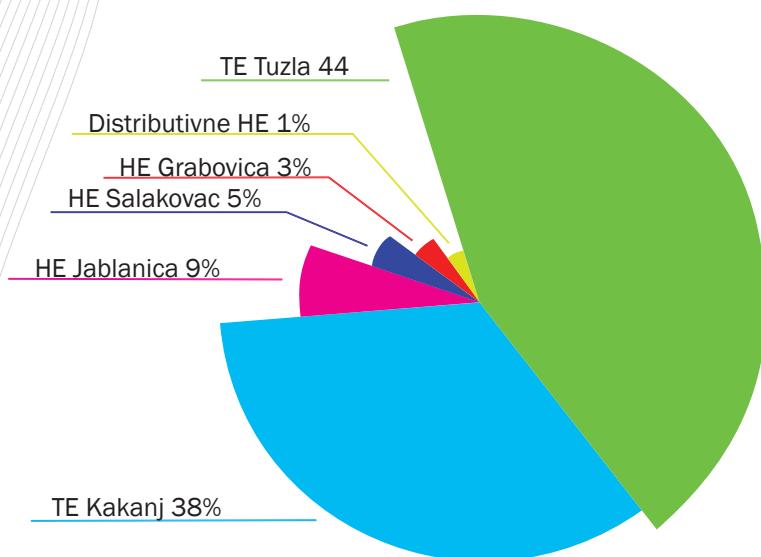
Istovremeno su termoelektrane „Tuzla“ i „Kakanj“ ostvarile proizvodnju od 5.367,8 GWh, što je za 2,3% više od plana, a za 12,5% manje u odnosu na 2011. godinu. Zbog izuzetno nepovoljnih hidroloških prilika tokom većeg dijela godine proizvodnja hidroelektrana bila je manja od planirane za 292,2 GWh, dok je, kao posljedica takvih okolnosti, povećana proizvodnja termoelektrana za 118,8 GWh. Ovo je rezultiralo nepovoljnijim učešćem hidroelektrana u ukupnoj proizvodnji (18%), u odnosu na planirano učešće (21%).

Proizvodnja (%)	2012.	Plan 2012.	2011.	2010.
hidroenergija	18	21	16	30
termoenergija	82	79	84	70

REALIZACIJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA

Učešće elektrana u ukupnoj proizvodnji 2012.godine

U periodu januar - decembar 2012. godine, ostvarena je ukupna potrošnja električne energije u količini 4.900,4 GWh, što je za 147,8 GWh ili za 2,9% manje od plana, ali za 80,4 GWh ili za 1,7% više u odnosu na 2011. godinu.

Ukupnu potrošnju čine bruto distributivna potrošnja od 4.340,3 GWh (neto distributivna potrošnja 3.933,9 GWh i distributivni gubici 406,4 GWh), potrošnja direktnih kupaca od 446,2 GWh i gubici na mreži prijenosa u količini 113,9 GWh.

Ukupne potrebe čine ukupna potrošnja (4.900,4 GWh), netarifna prodaja (1.951,2 GWh), isporuka električne energije na mreži distribucije sa ERS po osnovu udjela u vlasništvu nad DHE Bogatići (4,2 GWh) i korekcije isporuka (8,1 GWh).

REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA FINANSIJSKOG PLANA

REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Rezultat poslovanja JP Elektroprivreda BiH u periodu I-XII 2012. godine						
	BILANS USPJEHA	2012.	plan 2012.	2011.	2012/pl	2012/2011.
1	hiljada KM Prihodi od prod. el. energije i usluga	1 850.100	2 859.289	3 876.731	1/2 99	1/3 97
	-prihod od prodaje tarifnim kupcima EPBiH	641.606	655.675	596.834	98	108
	-prihod od prodaje drugima u BiH	180.387	163.760	201.115	110	90
	-prihod od izvoza električne energije	22.772	35.081	73.740	65	31
	-prihod od prodaje rezerve snage i usluga	5.335	4.773	5.042	112	106
2	Prihod od prod. tehn. pare i topl. energije	14.326	13.990	15.064	102	95
	-prihod od tehnološke pare	3.460	3.163	3.528	109	98
	-prihod od toplotne energije	9.306	8.868	9.560	105	97
	-prihod od prodaje ostalih spor. i nus proiz.	1.560	1.959	1.976	80	79
3	Prihodi od prodaje materijala i usluga	23.608	20.905	21.728	113	109
4	Prihod od finansiranja	18.217	11.121	19.036	164	96
5	Ostali prihodi	20.030	13.898	25.903	144	77
UKUPNO PRIHODI (1 do 5)		926.281	919.203	958.462	101	97
6	Materijal za proizvodnju el. energije	354.397	332.944	394.318	106	90
7	Materijal za održavanje	17.125	18.393	17.717	93	97
8	Ostali troškovi materijala	6.315	6.112	6.021	103	105
9	Troškovi prijevoza uglja	25.128	21.427	24.856	117	101
10	Usluge održavanja	15.308	17.967	16.190	85	95
11	Sistemske studije	215	500	315	43	68
12	Premije osiguranja	4.780	4.892	4.792	98	100
13	Drugi troškovi usluga	4.708	5.703	4.812	83	98
14	Troškovi amortizacije	153.079	153.356	150.414	100	102
15	Troškovi prijenosa el.energije	46.686	48.732	50.106	96	93
16	Plate i naknade plata	158.114	156.997	158.269	101	100
17	Drugi troškovi rada	25.203	27.172	27.606	93	91
18	Vodoprivredne naknade	14.702	17.056	14.552	86	101
19	Dažbine za zemljište i ostalo	16.950	17.148	13.383	99	127
20	Drugi troškovi poslovanja	6.960	8.846	7.670	79	91
21	Drugi rashodi	63.190	67.896	60.634	93	104
22	Troškovi rezerviranja	6.334	3.331	5.323	190	119
UKUPNI TROŠKOVNI RASHODI (6 do 22)		919.194	908.472	956.978	101	96
DOBIT / GUBITAK		7.087	10.731	1.484	66	478

16

REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Prihodi

Ukupno ostvareni prihod JP Elektroprivreda BiH (JP EPBiH) za 2012. godinu iznosi 926,3 mil. KM i veći je od planiranog za 7,1 mil. KM ili za 0,8%. U odnosu na 2011. godinu, prihodi su manji za 32,2 mil. KM ili za 3,4%, što je i očekivano zbog manje ostvarene proizvodnje s obzirom na izostanak proizvodnje bloka 6 u TE „Tuzla“, zbog rekonstrukcije provođene od 01. maja 2012. godine, kao i zbog bloka 6 u TE „Kakanj“ koji je značajno vrijeme nakon obavljene rekonstrukcije bio u fazi testnog rada (uhodavanja).

Troškovi i rashodi

Ukupno ostvareni troškovi i rashodi za 2012. godinu iznose 919,2 mil. KM i veći su od planiranih za 10,7 mil. KM ili za 1,2% zbog uvećanih troškova materijala za proizvodnju električne energije (uglja i prijevoza uglja). Važno je napomenuti da je u martu 2012. godine Uprava usvojila set mjera štednje, tako da su svi ostali troškovi, izuzev troškova rezerviranja, značajno manji od plana. Mjerama štednje ostvarene su uštede od cca. 14 mil. KM u odnosu na plan, čime je ublažen negativan efekat povećanja troškova proizvodnje i na taj način omogućeno pozitivno poslovanje.

Naplate prihoda

Stepen naplate isporučene električne energije po osnovu snabdijevanja električnom energijom tarifnih kupaca (utvrđen računovodstvenom metodom – tekuća godina sa saldom potraživanja iz ranijih godina i utuženim potraživanjima), ostvaren je u procentu 95,0% i u nivou je ostvarenog u 2011. godini. Stepen naplate po distributivnim podružnicama je različit i kreće se od 77,0% u Podružnici „Elektrodistribucija“ Mostar, pa do 98,5% u Podružnici „Elektrodistribucija“ Bihać, što se vidi iz pregleda koji slijedi:

Podružnice	31.12.2011.	31.12.2012.
	%	%
ED Sarajevo	97,8	96,4
ED Tuzla	99,2	98,3
ED Zenica	91,5	92,3
ED Bihać	98,9	98,5
ED Mostar	75,5	77,0
UKUPNO	95,2	94,8
Direktni	97,7	97,4
UKUPNO	95,4	95,0

REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Naplaćena sredstva po osnovu snabdijevanja drugog reda (netarifni kupci u BiH) i trgovine električnom energijom (izvoz) ostvarena su u 100% iznosu.

godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
naplata %	95,1	95,3	95,7	95,7	95,4	95,0

Stepen naplate iskazan kao odnos naplaćenog prihoda i fakturiranog iznosa u tekućoj godini, procent naplate je još povoljniji i iznosi 99,2% i jednak je procentu ostvarenom u 2011. godini. Na ovaj stepen naplate utječe i dio prihoda naplaćenog po osnovu potraživanja iz prethodnih godina.

18

FINANSIJSKI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Pokazatelji bilansa uspjeha

	Ostvarenje 2012.	Plan 2012.	Ostvarenje 2011.
Proizvodnja el. energije (GWh)	6.509	6.682	7.295
Operativni prihod (hilj. KM)	888.034	894.184	913.523
Prihod od prodaje el. energ. i pom. usluga	850.100	859.289	876.731
Prihod od pomoćnih djelatnosti, materijala i usluga	37.934	34.895	36.792
Gotovinski operativni troškovi (hilj. KM)	739.771	735.195	776.738
• troškovi mat. za proiz. el. energije i prijevoz uglja	379.525	354.371	419.175
• materijal i usluge održavanja	32.433	36.359	33.907
• plate i naknade plata	183.317	184.170	185.875
• ostali operativni troškovi	144.496	160.295	137.781
EBITDA	148.263	158.988	136.785
Amortizacija (hilj. KM)	153.079	153.356	150.413
EBIT	-4.816	5.632	-13.628
Operativni koeficijent (op. trošk. + amort./op. prihod)	1,01	0,99	1,01
Racio ekonomičnosti (ukupni prihodi /ukupni troš. i ras.)	1,01	1,01	1,00
Produktivnost (prihod po zaposlenom)	186,34	184,91	189,68
Radni koeficijent (operativni troškovi /operativni prihod)	0,83	0,82	0,85
Troškovi zaposlenih po radniku	36,88	37,05	36,79
Proizvodnja po radniku	1,309	1,344	1,444
Učešće troškova i rashoda u ukupnom prihodu	0,99	0,99	1,00
Prosječan broj zaposlenih (stanje kraj mjeseca / 12)	4.971	4.971	5.053
Trošak proizvodnje/operativni prihod	42,74%	39,63%	45,89%
Trošak mat. i usluga održavanja/operativni prihod	3,65%	4,07%	3,71%
Trošak rada/operativni prihod	20,64%	20,60%	20,35%
Ostali troškovi/operativni prihod	16,27%	17,93%	15,08%

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

U 2012. godini JP Elektroprivreda BiH ostvarila je investiciona ulaganja u iznosu 202,7 miliona KM. Ulaganja su realizirana u projektima rekonstrukcije i modernizacije postojećih energetskih objekata, postrojenja i mreže, pripreme izgradnje novih proizvodnih kapaciteta, informatičke i telekomunikacione infrastrukture, sistema daljinskog upravljanja i u zajedničkim projektima.

Realizacija plana ulaganja					
mill. KM	Ostvareno 2012.	Plan 2012.	Ostvareno 2011.	2012. Struktura unutar djelatnosti	2012. U odnosu na ukupna ulaganja
Nivo ulaganja					
DJELATNOST PROIZVODNJE					
TE «Tuzla»	94	88	23	81,2%	46,3%
TE «Kakanj»	13	37	88	10,8%	6,2%
HE na Neretvi	9	13	11	8,0%	4,6%
mHE	0	0	-	0,0%	0,0%
Ukupno djelatnost proizvodnje	116	140*	122	100,0%	57,1%
DJELATNOST DISTRIBUCIJE					
ED Bihać	12	13	12	17,1%	5,7%
ED Mostar	8	7	8	12,3%	4,1%
ED Sarajevo	18	23	20	26,7%	8,9%
ED Tuzla	14	18	25	21,2%	7,1%
ED Zenica	15	22	22	22,7%	7,5%
Ukupno djelatnost distribucije	67	91*	87	100,0%	33,3%
ULAGANJA SA NIVOA DRUŠTVA					
Ulaganja u kapitalne projekte	10	78		51,5%	5,0%
Zajednički projekti	1	7		6,1%	0,6%
IKT	4	7		17,3%	1,7%
FMIS	5	7		25,0%	2,4%
Ukupno sa nivoa Društva	20	99	9	100,0%	9,7%
Ukupno ulaganje JP EPBiH	203	330	218	-	100,0%

*U ukupan iznos uključeni i projekti iz IKT, i to: - za djelatnost proizvodnje 2 miliona KM - za djelatnost distribucije 8 miliona KM.

Glavni razlozi koji su onemogućili realizaciju Plana ulaganja su:

- striktna primjena Zakona o javnim nabavkama, tako da su pojedini tenderski postupci ponavljani uslijed nedovoljnog broja prijavljenih ponuđača
- dugotrajni procesi obezbjeđivanja neophodnih dozvola i saglasnosti za realizaciju projekata.

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

Realizacija plana ulaganja u Djelatnosti proizvodnje

U 2012. godini u Djelatnosti proizvodnje, kroz realizaciju investicionih projekata u proizvodnim podružnicama TE „Tuzla“, TE „Kakanj“, HE na Neretvi i mHE, realizirano je 115,7 miliona KM.

Najznačajni realizirani projekti:

- revitalizacija Bloka 6 u TE „Tuzla“
- modernizacija sistema za deponovanje uglja – Power IV u TE „Tuzla“
- izgradnja deponije šljake i pepela Jezero II u TE „Tuzla“
- realiziran projekat revitalizacije Bloka 6-110 MW u TE „Kakanj“; Blok pušten u probni pogon
- rekonstrukcija i modernizacija pumpi rashladne vode blokova 5 i 6 u TE „Kakanj“
- rekultivacija deponije šljake i pepela gdje je trajno završeno odlaganje, sanacija klizišta na deponiji šljake i pepela (proširenje istočnog dijela deponije) i izvršena nabavka opreme za i fazu produženja transportera za odlaganje šljake i pepela na deponiji Turbići
- sanacija objekta TUZ-a u TE „Kakanj“
- otklanjanje štete na agregatu br. 2 HE „Grabovica“ (defektaža demontirane opreme, izrada i zamjena dijelova, montaža aggregata)
- rehabilitacija i modernizacija monitoring sistema brana HEJ, HEG i HES; instalacija monitoring sistema i rehabilitacija klizišta Kukovi; eliminiranje curenja kroz tijelo brana HEG i HES
- nabavka blok transformatora 36 MVA, 110/6,3 kV za agregat br. 4 HE „Jablanica“
- sanacija predturbinskog zatvarača br. 1 HE „Jablanica“.

Objektivni razlozi koji su utjecali na realizaciju Plana ulaganja:

- kašnjenje u donošenju planova poslovanja podružnica za 2012. godinu, te s tim u vezi i kašnjenje donošenja pojedinih odluka o investicionom ulaganju
- pomjeranje planiranog kapitalnog remonta Bloka 5 – 110 MW TE „Kakanj“ za 2013. godinu zbog loših hidroloških prilika i zadovoljenja potreba za električnom energijom
- početak primjene SAP-a u procesima ugovaranja i realizacije ugovora, počev od jula 2012. godine.

Realizacija plana ulaganja u Djelatnost distribucije

Planirana ulaganja u Djelatnost distribucije za 2012. godinu iznose 91,1 mil. KM, što uključuje i sredstva namijenjena za IKT projekte, koje realizira i prati Sektor za informacione i komunikacione tehnologije.

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

Nastavljena je realizacija programa sanacije i rekonstrukcije/izgradnje elektroenergetskih objekata s ciljem proširenja kapaciteta mreže, uvećanja njenih pouzdanosti i raspoloživosti, dostizanja obaveza koje se odnose na kvalitet isporučene električne energije i omogućavanje povratka raseljenog stanovništva.

Aktivni su programi rekonstrukcije obračunskih mjernih mjesta i zamjene brojila kojima istječe životni vijek i program ugradnje linijskih rastavljača.

Vrši se unapređenje sistema nadzora i upravljanja u srednjonaponskim distributivnim mrežama.

Aktivnosti na realizaciji koncepta uvođenja sistema daljinskog očitanja i upravljanja brojilima električne energije (AMR/AMM) su u toku.

Program rekonstrukcije elektrodistributivne mreže EPBiH koji se finansira iz kredita EIB-a dostigao je realizaciju od oko 42,3 miliona KM, što je 77% ukupnog programa. Završetak radova je predviđen za 2013. godinu.

Dio investicionih ulaganja djelatnosti distribucije, kao i prethodnih godina, obuhvatio je i ulaganja u zajedničke potrebe podružnica (nabavka računarske i druge uredske opreme, vozila, alata, uređenje i opremanje poslovnih prostora).

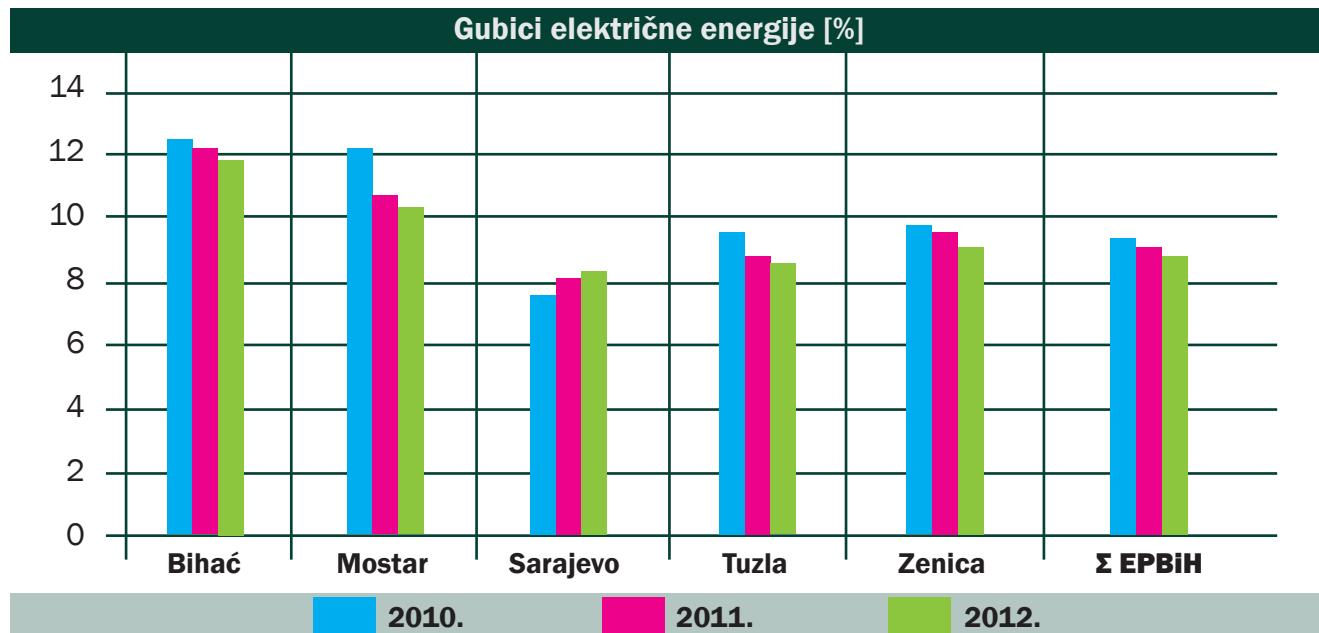
Efekti investicionih aktivnosti u 2012. godini su, između ostalog, daljnje smanjenje tehničkih gubitaka u distributivnoj mreži i poboljšanje kvaliteta i pouzdanosti isporuke električne energije.

Gubici električne energije na distributivnoj mreži

		Bihać	Mostar	Sarajevo	Tuzla	Zenica	Σ EPBiH
2010.	[GWh]	62,80	26,60	107,00	113,00	101,00	410,40
	[%]	12,79	12,37	7,89	9,81	9,92	9,69
2011.	[GWh]	60,10	26,60	119,30	115,40	106,90	428,30
	[%]	12,38	10,99	8,34	9,05	9,85	9,49
2012.	[GWh]	58,11	23,51	118,39	107,23	99,14	406,38
	[%]	12,09	10,56	8,45	8,98	9,51	9,36

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

23

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

24

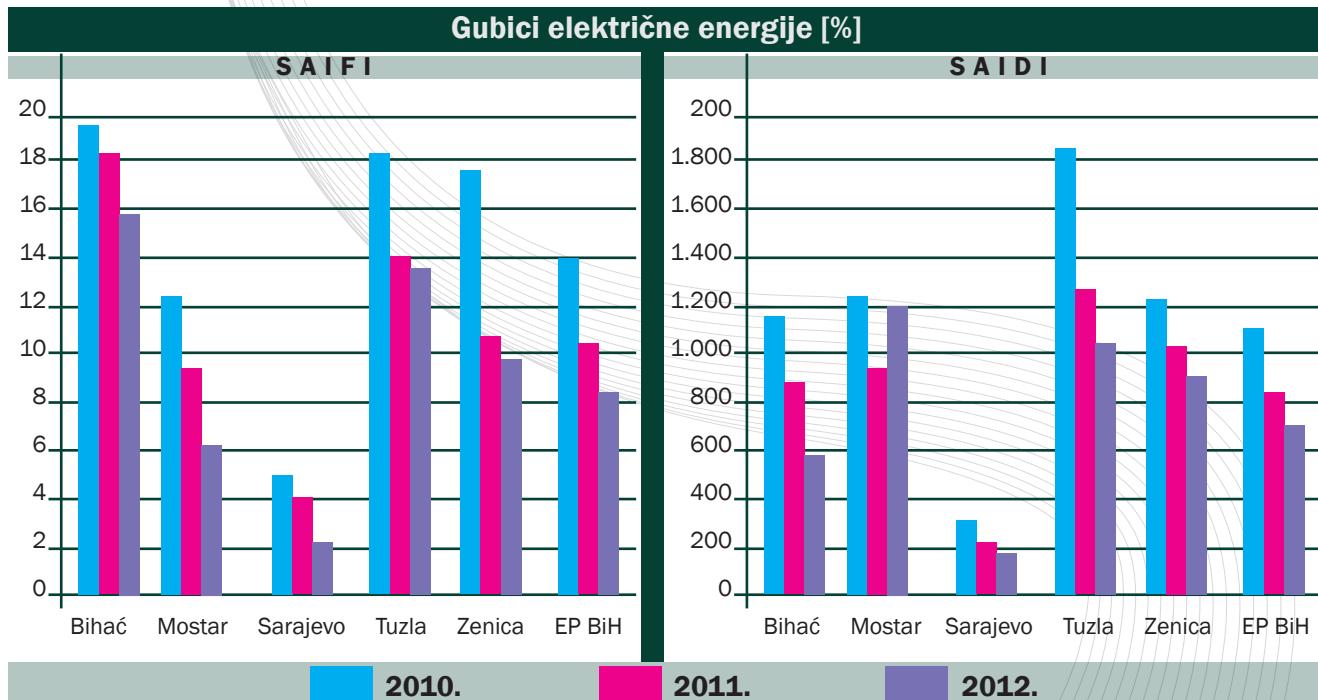
Pouzdanost isporuke električne energije elektroistributivnom mrežom

Uvećanje pouzdanosti isporuke električne energije njenim kupcima je nastavljeno i u 2012. godini, odnosno nastavljen je primjeren trend smanjenja vrijednosti odgovarajućih pokazatelja pouzdanosti (SAIFI: broj prekida isporuke po kupcu i SAIDI: trajanje prekida isporuke u minutama po kupcu) i to kako za prekide uzrokovane planiranim, tako i za one uzrokovane neplaniranim zastojima.

		Bihać	Mostar	Sarajevo	Tuzla	Zenica	Σ EPBiH
SAIFI za SN mrežu	planirani zastoji	5,80	2,44	1,89	7,10	7,14	5,13
	neplanirani zastoji	13,96	10,21	3,39	11,45	10,56	9,09
	zbirno	19,76	12,65	5,29	18,55	17,70	14,22
SAIDI za SN mrežu	planirani zastoji	5,99	2,31	1,56	4,84	4,88	3,89
	neplanirani zastoji	12,53	7,22	2,80	9,35	6,28	6,91
	zbirno	18,52	9,52	4,36	14,19	11,16	10,80
SAIFI za SN mrežu	planirani zastoji	4,48	1,32	1,04	3,44	3,84	2,86
	neplanirani zastoji	11,41	4,83	1,47	8,24	6,07	5,90
	zbirno	15,89	6,15	2,50	11,67	9,90	8,75
SAIDI za SN mrežu	planirani zastoji	608,90	251,27	190,05	1.245,13	785,36	673,00
	neplanirani zastoji	565,31	1.027,93	146,01	637,26	469,94	452,24
	zbirno	1.174,21	1.279,20	336,06	1.882,38	1.255,30	1.125,25
SAIFI za SN mrežu	planirani zastoji	477,10	271,13	155,20	784,13	690,79	502,26
	neplanirani zastoji	418,08	684,14	107,15	513,84	385,98	354,19
	zbirno	895,18	955,26	262,34	1.297,97	1.076,77	856,45
SAIDI za SN mrežu	planirani zastoji	281,30	309,34	92,08	565,41	525,79	361,16
	neplanirani zastoji	306,33	909,56	107,11	509,66	395,92	352,08
	zbirno	587,63	1.218,90	199,18	1.075,07	921,71	713,24

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

Objektivni razlozi koji su utjecali na realizaciju Plana ulaganja

- Velike snježne padavine i niske temperature u februaru prouzrokovale su potpunu obustavu svih investicionih aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji srednjonaponskih i niskonaponskih mreža, transformatorskih stanica i obračunskih mjernih mjesta. Svi raspoloživi ljudski i materijalni resursi su tokom februara i marta usmjereni na otklanjanje posljedica kvarova i obezbjeđenje napajanja kupaca električnom energijom.
- Kašnjenje ratifikacije kredita Njemačke razvojne banke (KfW; kreditna sredstva u iznosu 9.251.000 KM i 5.066.000 KM grant sredstava) prouzrokovalo je njegovu nerealizaciju.

Realizacija plana ulaganja sa nivoa Društva

Ukupno planirana ulaganja sa nivoa Društva iznose 98,5 mil. KM, a odnose se na pripremu izgradnje termoelektrana u Tuzli i Kaknju, RiTE Bugojno, hidroelektrana i elektrana na obnovljive izvore energije

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

1. Priprema izgradnje termoelektrana

Blok 7 – 450 MW u TE “Tuzla”

- Pripremljena investiciono-tehnička dokumentacija i ishodovane dozvole i saglasnosti za podnošenje zahtjeva za načelno odobrenje za građenje
- Objavljen Međunarodni javni poziv za pretkvalifikaciju za izbor projektnog partnera za zajedničko ulaganje u Projekat Bloka 7-450 MW u TE „Tuzla“ i donesena Odluka o proglašenju kvalificiranih kandidata – podnositaca prijave za izbor projektnog partnera za zajedničko ulaganje u Projekat izgradnje Bloka 7 – 450MW u TE „Tuzla“; proglašeno 11 kvalificiranih kandidata
- Nadzorni odbor EPBiH usvojio Odluku o osnovnim principima, kriterijima i metodologiji izbora projektnog partnera za zajedničko ulaganje
- Na osnovu potписанog Ugovora o realizaciji Programa prijateljskog okruženja sa Općinom Tuzla, svi predviđeni projekti su ugovorenici; većina je i realizirana

Blok 8 – 300 MW u TE “Kakanj”

- Pripremljena investiciono-tehnička dokumentacija i ishodovane dozvole i saglasnosti za podnošenje zahtjeva za načelno odobrenje za građenje
- Pripremljen Pretkvalifikacioni dokument za izbor strateškog partnera za zajedničko ulaganje
- Obavljeni bilateralni razgovori sa nekoliko potencijalnih projektnih partnera koji su izrazili interes za učešće u finansiranju Bloka 8, te predložili moguće modele saradnje
- Na osnovu potписанog ugovora o realizaciji Programa prijateljskog okruženja sa Općinom Kakanj, ugovoren najveći dio predviđenih projekata

Blok 1 – 300 MW energetskog kompleksa RiTE “Bugojno”

- Urađena Studija ekonomske opravdanosti izgradnje RiTE “Bugojno” za potrebe podnošenja ponude za koncesiju
- Pripremljen Projekat istražnih radova
- Inoviran je i revidiran tender za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja uglja na ležištu „Kotezi“

Obavljeni su pregovori sa EIB-om i EBRD-om s ciljem obezbjeđenja sredstava za zatvaranje finansijske konstrukcije za izgradnju bloka 7 u TE “Tuzla” i bloka 8 u TE “Kakanj”, također, predate su i podloge za finansiranje putem IPA sredstava i WBIF-a.

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

2. Priprema izgradnje hidroelektrana

HE „Vranduk“, 19,63 MW na rijeci Bosni, Općina Zenica, projekat za koji je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o javnom interesu

- Urađen i revidiran Idejni projekat i Studija utjecaja na okoliš
- Pribavljena Okolinska dozvola za izgradnju
- Dobijen Certifikat za priključak
- Potpisani Ugovor i program za prijateljsko okruženje
- Urađen i revidiran Elaborat za eksproprijaciju
- Potpisani Ugovor o koncesiji
- Pribavljena Urbanistička saglasnost za izgradnju

HE „Ustikolina“, 60,48 MW na rijeci Drini u općinama Foča-Ustikolina i Goražde, projekat za koji je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o javnom interesu

- Urađen i revidiran Idejni projekat
- Dobijen Certifikat za priključenje na EES od strane NOS-a
- Dobijene saglasnosti od nadležnih institucija i prethodna vodna saglasnost
- Poduzete aktivnosti za uvrštenje HE „Ustikolina“ u Prostorno-planske dokumente

HE „Una Kostela“, 9,4 MW i Aneks 6,1 MW na rijeci Uni, Općina Bihać, projekat rekonstrukcije i proširenja postojećeg objekta

- Pripremljen Projektni zadatak i tenderska dokumentacija za Idejni projekat sa istraživanjima za rekonstrukciju i proširenje
- Pokrenute aktivnosti za sticanje Urbanističke saglasnosti
- Pribavljeno Rješenje o prethodnoj vodnoj saglasnosti za rekonstrukciju i proširenje HE „Una Kostela“

HE „Janjići“, 13,2 MW na rijeci Bosni, Općina Zenica

- Završena Studija izvodljivosti sa istražnim radovima
- Izvršena procjenjivačka misija KfW banke; u toku je priprema aplikacije ove banke za odobrenje kreditiranja projekta i ostale aktivnosti za dopunu kataloga projekata Vlade FBiH „Prioriteti izgradnje EEO u FBiH“

HE „Čapljie“, 11,626 MW na rijeci Sani, Općina Sanski Most, projekat za koji je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o javnom interesu

- Urađena i revidirana Studija ekonomске opravdanosti izgradnje HE „Vrpolje“ sa HE „Čapljie“
- Urađen Projektni zadatak za izradu Studije izvodljivosti koji predstavlja Idejni projekat

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

HE «Kruševac» sa HE "Zeleni vir", 10,05 + 0,646 MW sa HE "Zeleni Vir" 2,362 MW na rijeci Bioštici, Općina Olovo, projekat za koji je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o javnom interesu

- Urađen Elaborat o hidroenergetskom iskorištavanju rijeke Bioštice i Elaborat o ekonomsko-finansijskoj analizi za HE "Kruševac" sa HE "Zeleni vir"

HE "Kovanići", 13,5 MW na rijeci Bosni

- Urađena radna verzija Projektnog zadatka za izradu Studije izvodljivosti sa istražnim radovima i procjenom utjecaja na okoliš

4. Priprema izgradnje malih elektrana na obnovljive izvore energije

Priprema i izgradnja malih hidroelektrana na slivu Neretvice, Općina Konjic, instalirana snaga oko 22,0 MW, moguća godišnja proizvodnja cca. 100 GWh, procjena investicionog ulaganja: 97,0 miliona KM

- Definiran novi koncept realizacije projekta izgradnje malih hidroelektrana iz prve faze radi optimizacije sistema
- Realiziran Ugovor za doradu Idejnih projekata, izradu Glavnih i Izvedbenih projekata za I-fazu izgradnje malih hidroelektrana
- Obnovljen tender za doradu Idejnih projekata i izradu Glavnih projekata za II fazu Projekta (6 malih hidroelektrana)
- Sa Općinom Konjic sklopljen Ugovor o rješavanju imovinsko-pravnih odnosa
- Ugovoren i realiziran I dio aktivnosti sa lokalnom zajednicom iz Ugovora i Programa prijateljskog okruženja sa Općinom Konjic
- Pripremljen Elaborat o eksproprijaciji za I fazu Projekta (za 3 male hidroelektrane)
- Podnesen Zahtjev za izdavanje urbanističkih saglasnosti od nadležnog federalnog ministarstva (dobijene sve potrebne saglasnosti od nadležnih institucija) za tri male hidroelektrane iz I faze Projekta

Izgradnja vjetroelektrane sa 16 vjetroagregata na lokaciji Podveležje-Mostar, ukupna maksimalna instalirana snaga je 48,0 MW, procijenjena moguća godišnja proizvodnja je cca. 120 GWh, procjena investicionog ulaganja: 125 miliona KM

- Dobijena Urbanistička saglasnost
- Potpisani Aneks 1 sa Ministarstvom privrede HNK, inoviran termin plan implementacije Projekta
- Izvršeni geološko-geotehnički istražni radovi
- Dobijena Prethodna elektroenergetska saglasnost za I fazu izgradnje vjetroelektrane
- Elektroprijenos BiH izdao Načelnu saglasnost za priključenje vjetroelektrane sa 16 vjetroagregata na prijenosnu mrežu.

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

- Pripremljen tender za izradu, isporuku, montažu i puštanje u pogon dva vjetroagregata
- Okončana misija KfW-a i usvojen koncept finansijskog okvira za realizaciju ovog Projekta

5. Informaciono-komunikacione tehnologije – IKT

U realizaciju projekata iz oblasti IKT u 2012. godini uloženo je 3,4 miliona KM.

Najznačajnije aktivnosti u sektoru za IKT vođene su na sljedećim oblastima:

- izgradnja optičke kablovske mreže EPBiH
- izgradnja prijenosne i pristupne TK mreže EPBiH;
- objekti radiosistema (kontejneri i antenski stubovi)
- izgradnja sistema besprekidnog napajanja IKT opreme
- izgradnja i razvoj sistema govornih radioveza
- izgradnja i razvoj sistema daljinskog nadzora i upravljanja
- podrška implementaciji AMR/AMM sistema
- integracija BTP/GIS
- nabavka IT opreme
- unapređenje sigurnosti IT sistema
- IT podrška i razvoj u segmentu obračuna i naplate električne energije
- implementacija i razvoj poslovnih aplikacija i softverskih rješenja
- IKT projekti u rudnicima.

Realizirani zajednički projekti sa nivoa Društva, izvršena nabavka opreme za Direkciju Društva, investicione odluke za neelektroprivredna zavisna društva, nastavljena rekonstrukcija i sanacija PTZ EPBiH.

62

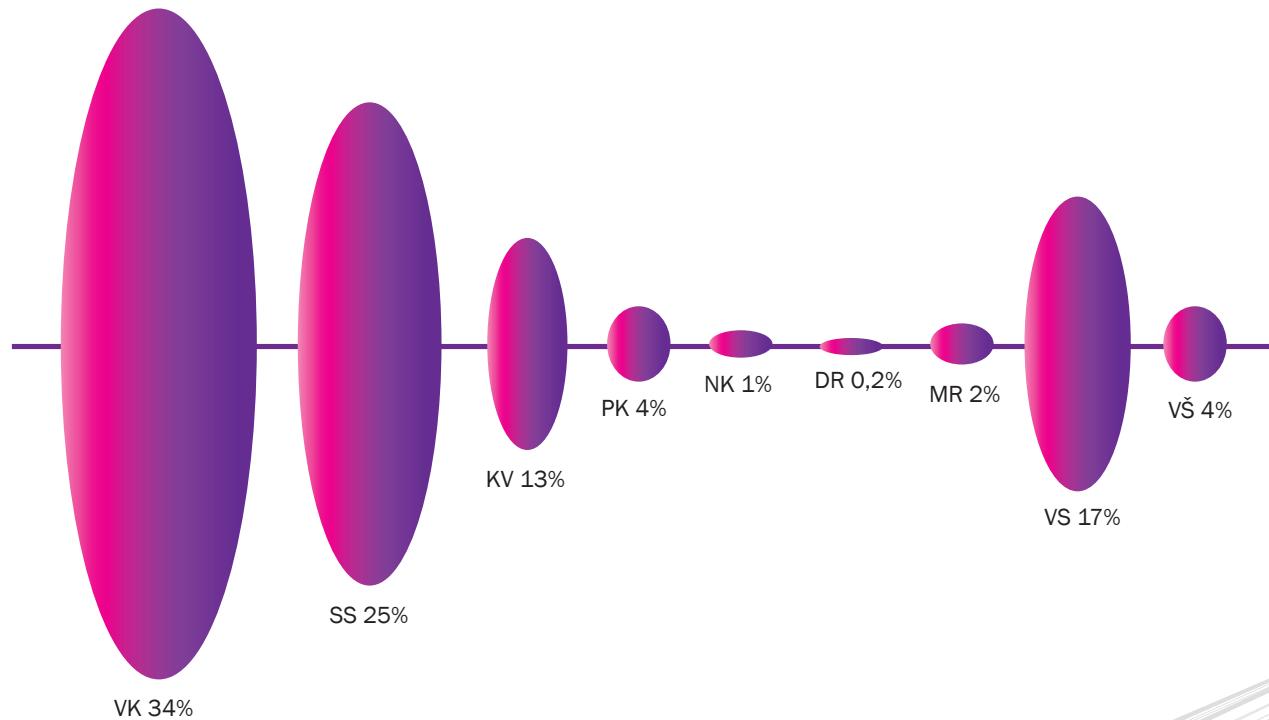
REALIZACIJA PLANA LJUDSKIH RESURSA

Planom poslovanja Društva za 2012. godinu utvrđeno je da broj zaposlenih na kraju 2012. godine ne može biti veći od 4.909 zaposlenih, s tim da u ovaj broj ne ulaze zaposlenici koji se zapošljavaju na određeno vrijeme radi zamjene i pripravnici.

Na dan 31.12.2012. godine u Društvu je bilo 4.881 zaposlenih, 23 zaposlenika na određeno vrijeme radi zamjene i 39 pripravnika, što ukupno iznosi 4.943 zaposlenih.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na neodređeno vrijeme

Realiziran je značajan broj internih i eksternih edukacija, workshopova, prezentacija, specijalističkih seminara, stručno-konsultativnih radionica iz različitih oblasti od interesa za Društvo. Različitim vidovima obučavanja obuhvaćeno je oko 1.000 zaposlenika.

REALIZACIJA PLANA LJUDSKIH RESURSA

BROJ ZAPOSLENIH po djelatnostima 31.12.2012.										
		Ne-određeno	Određeno	Ostalo	UKUPNO	Zamjena	Pripravnici	Sveukupno	Udio	
Uprava i funkcije podrške	-	304	4	1	309	1	6	316	6,4%	
PROIZVODNJA	Ukupno	1.770	0	3	1.773	2	17	1.792	36,3%	
	Direkcija	20	0	0	20	0	0	20	0,4%	
	HE na Neretvi	385	0	0	385	0	3	388	7,8%	
	TE «Kakanj»	619	0	2	621	2	5	628	12,7%	
	TE «Tuzla»	713	0	1	714	0	9	723	14,6%	
	Distribucije	33	0	0	33	0	0	33	0,7%	
DISTRIBUCIJA	Ukupno	2.395	0	0	2.395	16	14	2.425	49,1%	
	Direkcija	11	0	0	11	0	0	11	0,2%	
	ED Bihać	350	0	0	350	2	0	352	7,1%	
	ED Mostar	202	0	0	202	1	2	205	4,1%	
	ED Sarajevo	562	0	0	562	6	0	568	11,5%	
	ED Tuzla	589	0	0	589	3	6	598	12,1%	
	ED Zenica	681	0	0	681	4	6	691	14,0%	
SNADBIJEVANJE	Ukupno	381	0	0	381	4	2	387	7,8%	
	Direkcija	12	0	0	12	0	0	12	0,2%	
	ED Bihać	54	0	0	54	0	0	54	1,1%	
	ED Mostar	25	0	0	25	0	0	25	0,5%	
	ED Sarajevo	86	0	0	86	0	0	86	1,7%	
	ED Tuzla	92	0	0	92	2	1	95	1,9%	
	ED Zenica	112	0	0	112	2	1	115	2,3%	
TRGOVINA		23	0	0	23	0	0	23	0,5%	
UKUPNO EPBiH		4.873	4	4	4.881	23	39	4.943		

ZAŠTITA OKOLINE/OKOLIŠA

32

Načelo održivog razvoja, implementacija Okolinske politike, postavljeni okvirni i operativni ciljevi u kontekstu zaštite okoline i prirodnih resursa bili su krucijalni za planiranje poslovanja i realizaciju brojnih aktivnosti JP Elektroprivreda BiH (JPEPBiH) i u 2012. godini. Legislativa i standardi iz domena zaštite okoline su bili osnova na kojoj su utemeljeni projekti modernizacije i rekonstrukcije postojećih elektroenergetskih pogona i postrojenja, te projekti razvoja. Shodno činjenici da Bosna i Hercegovina ima prirodne potencijale za proizvodnju električne energije, koja je paradigmata i šansa ukupnog civilizacijskog prosperiteta, planiranje izgradnje novih proizvodnih i distributivnih kapaciteta koncipirano je u tom kontekstu. Pokazatelji studijskih analiza potvrđuju da su pokrenute kapitalne investicije JP EPBiH u funkciji ukupnog društveno-ekonomskog razvoja, te u dimenzijama zaštite i unapređenja kvaliteta okoline i životnih uvjeta stanovništva.

Posebna pažnja posvećena je uređenju deponija produkata sagorijevanja u termoelektranama, što je u Okolinskoj politici označeno kao stalni, trajan posao kao što je i adekvatno upravljanje štetnim, opasnim otpadnim materijama, njihovoj ponovnoj upotrebi, reciklaži i konačnom zbrinjavanju na okolinski prihvatljiv način. Planskim upravljanjem otpadom, te njegovim usmjeravanjem za ponovnu upotrebu, pored pozitivnih okolinskih učinaka ostvaren je i prihod od 2,826.680 KM.

Kontinuirano se radi procjena rizika i mogućih negativnih i incidentnih utjecaja djelatnosti na okolinu/okoliš. Značajna dimenzija brige za ublažavanje negativnih utjecaja na okolinu/okoliš manifestira se i aktivnostima na povećanju energetske efikasnosti, odnosno smanjenju

ZAŠTITA OKOLINE/OKOLIŠA

energetskih gubitaka u proizvodnji i distributivnoj mreži. Aktivnosti na zaštiti okoline/okoliša i razvoja, pored brojne legislative u Bosni i Hercegovini, usklađuju se i sa propisima i standardima Evropske unije.

Transparentne aktivnosti, komunikacija i razumijevanje sa strukturama vlasti svih nivoa, medijima i širom javnosti je naša karakteristika i u 2012. godini. U cilju pravovremenog transponiranja obaveza pratili smo međunarodne sporazume, programe i legislativu iz domena održivog razvoja i zaštite okoline. Krajem 2012. godine je ažurirana, a 31. januara 2013. godine Nadzorni odbor je donio izdanje 3 Okolinske politike JP Elektroprivreda BiH.

Zaštita okoline u okviru razvoja elektroenergetskih objekata

S ciljem doprinosa održivom razvoju energetskog sektora, posebno elektroenergetskog sektora i implementacije preuzetih obaveza po Ugovoru o Energetskoj zajednici, koje se odnose na transponiranje i poštivanje pravne stečevine Evropske unije iz domena zaštite okoline, kao i dokumenata koji su po drugim međunarodnim sporazumima obaveza Bosne i Hercegovine, predstavnici i formirani stručni timovi JP EPBiH su bili veoma angažirani u 2012. godini. Aktivno su učestvovali i objektivno štitili interes JP EPBiH u okviru međunarodnih sastanaka po pitanju održivog razvoja energetskog sektora, te izrade i javnih rasprava u postupku:

- transponiranja EU okolinske legislative u domicilnu legislativu - Projekat IPPC za BiH,
- izrade Prostornog plana Federacije BiH, kantona i Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH „Sliv rijeke Une“,
- donošenja Strategije niskokarbonskog razvoja i prilagođavanja klimatskim promjenama Bosne i Hercegovine,
- pripreme Izvještaja o stanju okoline u Bosni i Hercegovini, II Nacionalnog izvještaja o klimatskim promjenama i dr.

U okviru rekonstrukcije i modernizacije postojećih elektroenergetskih objekata mjere zaštite okoline/okoliša bile su obavezujuća komponentna. Samim tim su i efekti u tom kontekstu evidentni:

Projektom revitalizacije Bloka 6 – 215 MW u Termoelektrani „Tuzla“ je postignuto:

- povećanje energetske efikasnosti bloka za 4,5 %,
- smanjenje emisije prašine < 50mg/ m³n,
- smanjenje emisije NOx < 450 mg/ m³n,
- zamjena azbest-cementne ispune plastičnom i ugradnja eliminatora kapljica na RT 5,
- instaliranje pneumatskog transporta elektrofilterskog pepela u silos pepela.

ZAŠTITA OKOLINE/OKOLIŠA

Efekti Projekta revitalizacije Blok 6 - 110 MW u Termoelektrani „Kakanj“ su:

- povećan stepen iskorištenja kotla $\geq 89\%$,
- ugrađeni su savremeni gorionici sa niskom emisijom NOx, tako da je emisija NOx svedena na maksimalno 950 mg/m^3 ,
- rezultat ugrađenih vrećastih filtera u kućište postojećeg elektrofiltera je smanjenje emisije čvrstih čestica iz ovog bloka sa nekadašnjih cca 300 mg/m^3 na manje od 10 mg/m^3 ,
- postignuto je otprašivanje dimnih produkata sagorijevanja i tokom faze loženja tečnog goriva, što dosad nije bio slučaj,
- smanjena je potrošnja lož ulja (Blok 6 ima stabilniji režim rada, odnosno manji broj ulazaka u rad),
- povećana je energetska efikasnost turbine i turbinskog postrojenja u odnosu na prvobitno projektirano stanje, kod kondenzacionog režima rada i
- smanjena je vlastita potrošnja električne energije.

Osim navedenih smanjenja utjecaja rekonstrukcije oba bloka na okolinu, posebno je važno napomenuti da je smanjenjem specifičnog utroška uglja proporcionalno smanjena specifična emisija svih polutanata.

U 2012. godini urađeni su recertifikacijski auditи Sistema okolinskog upravljanja u TE „Tuzla“ i TE „Kakanj“. Ocenjeno je da su sistemi okolinskog upravljanja usklađeni sa zahtjevima BAS EN ISO 14001:2006, te su akreditirane kuće izdale nove certifikate. U HE na Neretvi izvršen je nadzorni audit ISU EN ISO 9001:2008 i 14001:2006, a provela ga je ovlaštена certifikacijska kuća „TUV NORD“ iz Hrvatske.

Svi novi elektrodistributivni objekti, odnosno transformatorske stanice, izgrađene u 2012. godini, izvedene su sa hermetički zatvorenim uljnim transformatorima, a ispod svakog transformatora u kablovskim transformatorskim stanicama temelji su riješeni tako da se omogući sakupljanje cjelokupne količine ulja energetskog transformatora, tako da tehnička izvedba zadovolji standarde sa aspekta zaštite okoline. Vodilo se računa da transformatorske stanice stubne izvedbe ne budu locirane u vodozaštitnoj zoni. U 2012. godini je izgrađen i pušten u pogon značajan broj novih transformatorskih stanica, distributivnih vodova i niskonaponskih priključaka na obračunskim mjernim mjestima, shodno elektroenergetskim saglasnostima. Također, rađene su rekonstrukcije energetskih objekata i proširenje distributivne mreže, u okviru kojih je vođeno računa o zaštiti okoline, stanovništva i materijalnih dobara. Posebno je posvećena pažnja upravljanju otpadom, te čišćenju i dovođenju u prihvatljivo stanje privremeno devastiranog zemljišta, odnosno lokacije, po završetku radova. U svim distributivnim podružnicama prilikom rušenja, uklanjanja i sanacije postojećih objekata, sukladno Pravilniku JP EPBiH o zaštiti okoline i

34

ZAŠTITA OKOLINE/OKOLIŠA

planovima upravljanja otpadom podružnica, građevinski otpad, dotrajala i demontirana energetska oprema, te drugi otpad je propisno prikupljan i privremeno deponiran. Sa lokacija gdje je otpad nastajao prilikom građevinskih radova i rekonstruktivnih zahvata uklanjani su i miješani otpad, te je, u određenom prostoru, vršeno privremeno selektivno odlaganje sekundarnih sirovina i otpada. Otpadna ulja i zamašćene materije su prikupljane i adekvatno ambalažirane, te označene da se radi o opasnom otpadu. Kompletan otpad je, po Ugovoru, isporučen ovlaštenom operatoru za konačno zbrinjavanje.

Kapitalne investicije

Opredjeljenje JP EPBiH je gradnja novih savremenih elektroenergetskih kapaciteta, koji će zadovoljiti standarde integralne zaštite okoline i zdravlja stanovništva, te usmjerenje ka korištenju raspoloživih obnovljivih izvora energije. U 2012. godini nastavljene su brojne aktivnosti na pripremi projektne dokumentacije, odnosno na dobijanju saglasnosti i dozvola za izgradnju novih proizvodnih kapaciteta, što uključuje: blok 7 u TE „Tuzla“, Blok 8 u TE „Kakanj“, HE „Vranduk“, HE „Ustikolina“, HE „Una Kostela“, HE „Janjići“, HE „Čaplje“, HE „Kruševo“, HE „Kovanići“, mHE na slivu rijeke Neretvice i VE „Podveležje“.

Energetska efikasnost

U nastojanjima da poboljša organizacionu strukturu upravljanja energetskom efikasnišću, te da pitanje energetske efikasnosti i uštede energije institucionalizira u svim segmentima poslovanja kompanije, struktura upravljanja energetskom efikasnošću je Odlukom o definiranju strukture i funkcioniranju sistema upravljanja energetskom efikasnošću proširena na sve djelatnosti. Redifiniranom Politikom energetske efikasnosti kompanije uspostavljena je struktura sa jasnim odgovornostima i nadležnostima u upravljanju energetskom efikasnošću sa četiri nivoa autoriteta.

Uvođenjem strukture upravljanja energetskom efikasnošću uspostavljeni su čvrsti temelji za uspostavu Sistema upravljanja energetskom efikasnošću (Energy Management System) te daljnje podizanje energetske efikasnosti i uštede energije u narednom periodu. Aktivnosti su usklađene sa aktuelnim strategijama EU; EU 2020, EU Roadmap 2050, te EU Power perspectives 2030, gdje energetska efikasnost zauzima centralno mjesto i prvi je prioritet mera za poboljšanje stanja u energetskom sektoru Evrope.

ZAŠTITA OKOLINE OKOLISA

Finansijski aspekti

Zaštita okoline/okoliša i naknade za korištenje prirodnih resursa s finansijskog aspekta predstavljaju značajan segment ukupnog poslovanja JP EPBiH. Sredstva se planiraju i realiziraju u okviru investicionih ulaganja i redovnog održavanja pogona i postrojenja. Provodenje ovih aktivnosti pokazatelj je odgovornog odnosa EPBiH prema strategiji i politici zaštite okoline/okoliša i prirodnih resursa, što najbolje pokazuje i nagrada Privredne štampe „EMERIK 100 najvećih u privredi za 1. mjesto po ulaganjima u zaštitu okoline i energetsku efikasnost u 2011. godini u kategoriji velikih kompanija“.

36

25. IZBOR 100 NAJVEĆIH
KOMPANIJA U BOSNI
I HERCEGOVINI

JP ELEKTROPRIVREDA BIH
DD SARAJEVO

1. MJESTO

po ulaganju u zaštitu okoliša i energetsku
efikasnost prema rezultatima iz 2011. godine
u kategoriji velikih kompanija

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ/2012.

OKOLINSKA POLITIKA

JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo će razvojne planove i aktivnosti utemeljiti na konceptu održivog razvoja i uskladiti ih sa odredbama strategija, propisa i standarda zaštite okoline. Okvirni cilj je postati Društvo prijateljsko za okolinu i konkurentno u evropskom miljeu.

Odgovorno i kontinuirano će se provoditi organizacione i tehničke mjere sistemskog upravljanja i poboljšavanja okolinskih aspekata djelatnosti. U skladu sa tehnico-ekonomskim mogućnostima poduzimat će se preventivne i korektivne mjere za smanjivanje negativnih uticaja, te praćenje njihovih učinaka na kvalitet okoline i stanovništvo.

U cilju ostvarivanja poslovnih i okolinskih rezultata, prioriteti su usmjerenje ka:

- izboru najboljih raspoloživih tehnika (BAT) i tehnologija, te okolinski podobnih materijala,
- kogeneraciji, kosagorjevanju i optimizaciji proizvodnje električne i toplotne energije,
- korištenju obnovljivih izvora energije i efikasnjem korištenju fosilnih goriva,
- povećanju energetske efikasnosti u proizvodnji, distribuciji i snabdjevanju,
- implementaciji okolinskih zahtjeva u okviru istraživanja, projektovanja i inžinjeringa,
- kontroli kvaliteta uglja i drugih proizvodnih resursa, monitoringu i smanjivanju emisije polutanata i štetnih supstanci u okolini,
- procjeni rizika i mogućih incidentnih uticaja na okolinu, planiranju preventivnih i interventivnih mjera,
- adekvatnom upravljanju štetnim, opasnim i otpadnim materijama.

Razvojni planovi i projekti bit će usklađeni sa normama iz domena zaštite okoline i prirodnih resursa, te zahtjevima za očuvanje i unapređenje životnih uvjeta i društvenih aspekata.

U cilju realizacije okolinske politike i planova zaštite okoline vršit će se edukacija i stručno usavršavanje uposlenika. Uspostaviti će se savremeni sistem komunikacija sa izvršnim vlastima, međunarodnim organizacijama, udruženjima građana i svim zainteresiranim društvenim subjektima.

Poslovnom disciplinom i nadzorom osigurat će se individualna i funkcionalna odgovornost za kontinuirano provođenje okolinske politike i poštivanje od strane poslovnih partnera.

Podružnice i zavisna društva će donijeti svoje okolinske politike, kompatibilne okolinskoj politici Društva.

Predsjednik Nadzornog odbora

Mr. sci. Enver Agić, dipl. ing. el.

REZIME

38

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ/2012.

Poslovanje JP Elektroprivreda BiH odvijalo se u uvjetima nepovoljne hidrološke situacije (sušnog) perioda i tržišne recesije koja je uzrokovala smanjenje potrošnje i potražnje za električnom energijom u BiH i regionu.

Najznačajnija obilježja poslovanja EPBiH u 2012. godini:

- završena kapitalna rekonstrukcija Bloka 6 u TE „Kakanj“ i započeta rekonstrukcija Bloka 6 u TE „Tuzla“;
- intenzivirane aktivnosti na pripremi izgradnje novih proizvodnih objekata;
- uspješno proveden pretkvalifikacioni poziv za projekat izgradnje Bloka 7 u TE „Tuzla“;
- uspješno završen projekat uvezivanja cijelog Društva u jedan informacioni sistem (FMIS);
- povećanje obima ulaganja u rudnike;
- pozitivan poslovni rezultat od 7,1 mil. KM;
- izuzetno nepovoljne hidrološke prilike;
- elementarna nepogoda uzrokovana velikim snježnim padavinama;
- manja ukupna proizvodnja električne energije za 2,6% od planirane;
- ostvarena manja potrošnja električne energije od planirane (2,9%), što je rezultat privrednih okolnosti i recesije i smanjenja potražnje za električnom energijom u BiH i regionu;
- proveden program mjera štednje na svim ostalim troškovima, čime je ublažen negativan efekat porasta troškova proizvodnje.

Glavni rizici i neizvjesnost sa kojima se Društvo može suočiti u narednom periodu:

- velika zaduženost i niska produktivnost rada rudnika u Koncernu EPBiH;
- problemi u naplati zbog smanjene platežne moći stanovništva i nelikvidnosti privrednih subjekata;
- promjene cijena ostalih energenata (nafta i prirodni gas);
- produžavanje rokova izgradnje objekata (dugotrajno obezbjeđenje neophodnih dozvola i saglasnosti za realizaciju projekata, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, postupci nabavke);
- obezbjeđenje izvora finansiranja budućih kapitalnih ulaganja;
- izmjene zakonske regulative i
- liberalizacija tržišta i povećanje konkurencije.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

PKF Re Opinion d.o.o.

Accountants &
business advisers

Dioničarima Javnog preduzeća Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo

Obavili smo reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo (u dalnjem tekstu "Društvo"), prikazanih na stranama 4. do 37., koji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2012. godine, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Odgovornosti Uprave obuhvataju sljedeće: dizajniranje, uspostavljanje i održavanje sistema internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka; odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; te davanje razboritih računovodstvenih procjena u datim uvjetima.

Odgovornost Revizora

Naša je odgovornost izraziti nezavisno mišljenje o priloženim nekonsolidovanim finansijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo na način da dobijemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje provjeru dokaza, pomoću testiranja, koji potkrepljuju iznose i druge informacije objavljene u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi od prosudbi Revizora, uključujući ocjenu rizika da finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka. Za potrebe ocjene rizika, Revizor vrši procjenu internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja, u svrhu određivanja revizorskih procedura u datim uvjetima, ali ne u svrhu davanja mišljenja u pogledu funkcionisanja internih

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

kontrola Društva. Revizija također uključuje i procjenu primijenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu ukupnog prikaza finansijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Osnova za mišljenje sa rezervom

Društvo nije vršilo procjenu neto utržive vrijednosti zastarjelih zaliha na dan 31. decembra 2012. godine, što predstavlja odstupanje od zahtjeva Međunarodnog računovodstvenog standarda 2 „Zalihe“. Obzirom da je većina organizacionih jedinica Društva implementirala novi informacioni sistem od 1. jula 2012. godine, Društvo nije bilo u mogućnosti generirati izvještaj o iznosu zaliha starijih od 12 mjeseci na dan 31. decembra 2012. godine (2011: 37.133 hiljade KM). Shodno navedenom, smatramo da neto utrživa vrijednost zaliha može značajno odstupati od njihove knjigovodstvene vrijednosti na dan 31. decembra 2012. godine. Nismo bili u mogućnosti kvantificirati efekte naprijed navedenog odstupanja koji bi uticali na stanje zaliha, te akumuliranu dobit i finansijski rezultat za godinu koja je tada završila.

Kao što je prezentirano u Napomeni 16 uz nekonsolidovane finansijske izvještaje, posljednja procjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je na dan 31. decembra 2004. godine. Od datuma posljednje procjene do datuma ovog izvještaja desile su se značajne promjene u vrijednostima na tržištu nekretnina kao posljedica globalne ekonomske krize. Prema uputama Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ učestalost revaloriziranja ovisi o promjenama fer vrijednosti predmeta nekretnina, postrojenja i opreme koji se revaloriziraju. Kad se fer vrijednost revalorizirane imovine znatno razlikuje od njezine knjigovodstvene vrijednosti, tada je potrebna daljnja revalorizacija. Analogno, Društvo je u skladu sa zahtjevima MRS 16, trebalo izvršiti novu procjenu vrijednosti, te efekte promjene u fer vrijednostima evidentirati u korist/na teret revalorizacijske rezerve, ili na teret rashoda perioda kada efekti umanjenja vrijednosti premašuju iznos prethodno priznate revalorizacijske rezerve. U tom svjetlu, Društvo je tokom decembra 2012. godine angažovalo Konzorcij u cilju procjene fer vrijednosti dugoročne imovine sa stanjem na dan 1. januara 2013. godine. Predviđeni rok za izvršenje ovih usluga je 31. maj 2013. godine. Obzirom da su na dan 31. decembra 2012. godine vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme iskazane po procjeni iz prethodnih perioda, smatramo da njihova fer vrijednost na posmatrani datum može značajno odstupati od knjigovodstvene vrijednosti. Aktivnosti Konzorcija na procjeni fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme nisu završene do datuma ovog izvještaja, te nismo bili u mogućnosti kvantificirati efekte odstupanja od zahtjeva Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Društvo nije vršilo procjenu nadoknadive vrijednosti ulaganja u zavisna i pridružena pravna lica iako postoje objektivni dokazi da ova imovina Društva može biti umanjena. Vrijednost ulaganja na dan 31. decembra 2012. godine iskazana je u iznosu od 144.042 hiljade KM. Navedeno predstavlja odstupanje od zahtjeva Međunarodnog računovodstvenog standarda 36 „Umanjenje imovine“, prema kojima je subjekt obavezan procijeniti nadoknadivu vrijednost imovine ukoliko postoje pokazatelji da ulaganja mogu biti umanjena. Obzirom na navedeno, smatramo da nadoknadiva vrijednost ulaganja u zavisna i pridružena pravna lica može odstupati od njihove knjigovodstvene vrijednosti na dan 31. decembra 2012. godine.

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, izuzev efekata prezentiranih u odjeljku Osnova za mišljenje s rezervom, nekonsolidovani finansijski izvještaji prikazuju objektivno i realno u svim materijalno značajnim stavkama nekonsolidovani finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2012. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila, u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja

PKF RE OPINION d.o.o.

Nihad Fejzić, direktor i ovlašteni revizor

Sarajevo, 30. april 2013. godine

Berna Šljokić, ovlašteni revizor

42

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ/2012.